

ELŐSZÓ

A közismert régi szólás szerint a magyar ember három dologhoz feltétlenül ért: a focihoz, a gyerekeknveléshez és a nyelvhez, már-már mint az anyanyelvéhez.

Ezen a *három* téren megfellebbezhetetlen véleménnyel bír mindenről, és hajlandó öltre menni azzal, aki másként gondolkodik.

Az üres pályákon játszódó hazai labdarúgó meccseket látva úgy sejtem, hogy a foci iránti régi szenvedélyes érdeklődés mára alaposan háttérbe szorult mifelénk.

A gyermeknevelés egy-két emberöltő óta annyira kényes és bonyolult mesterséggé vált, hogy a magyar ember ma már ritkán meri alkalmazni és főleg nyíltan hangoztatni a kérlelhetetlen és következetes szülői szigorral kapcsolatos ósdi elveit, inkább nevelési kudarcait próbálja rejtegetni vagy magyarázni...

Csoda-e, hogy legalább a megmaradt harmadik mezőnyben igyekszik megvetni a lábát, és továbbra is hinni anyanyelvének páratlan kiválóságában, ősiségében, dicsőséges származásában?

Persze szíve joga mindezekben hinni, ahogy más dolgokban is más nyelvekkel kapcsolatban.

De én bízom benne, hogy talán hajlandó ebben a témakörben is más véleményeket meghallgatni.

*

A nyelvek világa hallatlanul izgalmas világ, és tapasztalható, hogy valóban nagyon sok embert érdekel. Azokat is, akik csak anyanyelvüket ismerik, de még inkább az olyanokat, akik egy vagy több idegen nyelvet tudnak, vagy legalább ismerkedni próbáltak velük.

Az érdeklődők szeretnének minél többet tudni. Tanultak, hallottak és olvastak már sok mindent a nyelvekkel és nyelvünkkel kapcsolatban, de még mindig számos kérdés foglalkoztatja őket. Ezekre is válaszokat várnak. És mivel az eddig szerzett ismereteik néha ellentmondanak egymásnak vagy a saját józan belátásuknak,

szeretnének megbízható tudáshoz jutni. Vagyis meggyőződni arról, hogy amit tudnak vagy tudni vélnek, az valóban tudás-e, vagy esetleg TÉVHIT csupán.

Ez a könyv nekik szól, az ő kérdéseikre kínál válaszokat, és ezenfelül igen sok nyelvi érdekességgel szolgál, amelyekre talán nem is jutott volna eszükbe rákérdezni.

A szerző a közkeletű tévedések közül választott ki negyvennégyet, és ezekről fejt ki a nyelvtudomány álláspontját. Ezek a tévhitek gyakran és joggal a *nyelvi babona* elnevezést viselik, és olyan torz nézeteket képviselnek, amelyek egy évszázad óta vagy még régebben szállnak nemzedékről nemzedékre, nem ritkán az iskolai oktatás segítségével. Többnyire ostoba, alaptalan tiltások formájában él az ilyen babona, és az élő nyelv kétségtelen tanúságával szembeszegülve erőltet mesterkéltn, idegenszerű formákat a hivatalos nyelvhasználatban.

A természetes nyelv elleni kisebb-nagyobb vétségek olykor nem egy nyíltan hangoztatott tévhitnek tulajdoníthatók, de ha jobban megkaparjuk a jelenségeket, ezek mögül is előkerül egy-egy torz, félreértett vagy félremagyarázott nézet, és ezt is érdemes leleplezni, a körülményeket tisztázni vele kapcsolatban.

Gyakran a tévhit olyan előírás, amely kategorikus formában válik ismertté, holott nem minden esetben érvényes, ám a kivételekről kevesen tudnak.

Vannak olyan vélekedések is, amelyekben ott rejlik az igazság magva, de esetleg félre is lehet érteni őket, ezért jó szolgálatot tehet egy kiadós tisztázó beszélgetés velük kapcsolatban.

*

A könyv első szelete általában a nyelvekkel foglalkozik, és itt esik szó arról, hogyan ejtsük magyar beszédünkben a fontosabb latin betűs írású nyelvek neveit.

A második rész témája az idegen nyelvek tanulása, ennek rekordjai, gondjai és köznapi kérdései, a szerző tanácsai.

A harmadik, terjedelmesebb rész a magyar nyelvvel kapcsolatos régi és új téves hiedelmeket tekinti át.

A negyedik rész a helyes magyarságot érintő tévhiteket veszi számba. Talán nem véletlen, hogy itt majdnem akkora anyagot találunk, mint a többi három szekcióban együttvéve.